

CURIERUL ORTODOX

PUBLICAȚIE
A BISERICII ORTODOXE
DIN REPUBLICA MOLDOVA

Apare din iunie 1995 cu binecuvântarea ÎPS Vladimir, Mitropolit
al Chișinăului și al întregii Moldove

Nr. 1 (210), 16 ianuarie 2009

NAȘTEREA LUI IISUS, HRISTOS

La "plinirea vremii" (*Galateni 4,4*), Dumnezeu S-a întrupat, "chip de rob luând" (*Filipeni 2, 7*) și S-a născut din Fecioara Maria, pentru mântuirea neamului omenesc.

Conform Sfintei Scripturi și Sfintei Tradiții, Iisus, Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu, Unul din Sfânta Treime, S-a născut în cetatea Betleemului într-o iesle simplă, în peșteră săracă. Dreptul Iosif și Maria, mama lui Iisus au venit din Nazaret în Betleem pentru recensământul poruncit de proconsulul Quirinius, în timpul împăratului Octavian Augustus (*Luca 2, 1*), dar negăsindu-se loc de găzduire în cetate (*Luca 2, 7*), Maria, însoțită de logodnicul său Iosif, a găsit adăpost într-o peșteră păstorească, unde L-a născut pe Pruncul Sfânt (*Luca 2, 1-20*).

Betleemul, numit în vechime și Efrata, se mai chema și cetatea lui David, căci într-însa s-a născut și a fost uns ca împărat marele strămoș după trup al Mântuitorului. Dar s-a mai numit și "Casa Pâinii", de către fericitul patriarh Iacov, care, păscându-și turmele de oi în acele locuri, mai înainte a văzut și a proorocit că acolo avea să Se

pogoare și să Se nască Pâinea cea vie care S-a pogorât din cer, Domnul nostru Iisus Hristos.

Betleemul, situat în Palestina, este o cetate mică, la jumătatea drumului între Ierusalim și Hebron, unde s-a născut Sfântul Ioan Botezătorul și unde Avraam a vorbit la stejarul Mamvri cu cei trei îngeri - sau mai bine-zis cu Sfânta Treime.

Ne putem întreba de ce S-a născut Mântuitorul în Betleem. Există o proorocie că Betleemul va fi locul de naștere al Mântuitorului Iisus Hristos! Proorocul Miheia a spus, cu 4-500 de ani mai înainte de venirea lui Hristos în lume: Și tu, Betleeme, pământul lui Iuda, nicidecum nu ești mai mic între fiii lui Iuda, căci din tine va ieși Povățuitorul, Care va paște pe poporul Meu Israel (*Miheia 5, 1; Matei 2, 6*).

De asemeni, se pune întrebarea de ce S-a născut într-o peșteră. Peștera este simbolul întunericii. Hristos a venit să aducă lumină și în temnița iadului dar și în lumea care era în noapte, că zice marele Apostol Pavel: Întunericul veacului acestuia. Veacul de acum și mai ales cel de până la venirea lui Hristos era o noapte lungă, în care lumea era oarbă, stând în întunericul slujirii la idoli și al păcatului. Hristos S-a născut noaptea, la miezul nopții și în peșteră, ca să arate că El a venit să aducă lumină, să risipească întunericul. Unde? În peșterile despre care a spus Isaia, căci zice: peșterile lor - vorbește de peșterile iadului - în veci cu întuneric sunt făcute. Și a venit să risipească întunericul din peșterile iadului și întunericul păcatului de pe fața pământului. S-a născut la miezul nopții, ca să lumineze peșterile întunericii veacului aceluia, întunecat de atâtea mii de ani, pentru că Hristos era lumina cea adevărată, care luminează pe tot omul care va să vie în lume. El de la început era lumina lumii și a venit să lumineze și să strălucească în toate părțile cu razele soarelui dumnezeirii Sale.

(continuare în pag. 4)

BOTEZUL DOMNULUI

Pe 6/19 ianuarie, Biserica Ortodoxă sărbătorește botezul Domnului, sau Boboteaza. Această zi marchează sfârșitul sărbătorilor dedicate Crăciunului și Anului Nou.

Sfânta Scriptură ne vorbește despre Ioan Botezătorul, considerat Înaintemergătorul Domnului nostru Iisus Hristos, care propovăduia venirea Acestuia, îndemnând pe iudei la pocăință. Îmbrăcămintea lui Ioan era foarte simplă, făcută din păr de cămilă; el purta o cingătoare de piele împrejurul mijlocului și se hrănea cu lăcuste și miere sălbatică. Icoanele au păstrat de-a lungul timpului această imagine, înfățișându-l pe Botezător ca pe un pustnic cu parul lung și barba aspră. Considerându-l proroc, locuitorii din Ierusalim și din întreaga Iudee se strâneau în jurul lui pentru a-i asculta cuvintele și mai ales pentru a fi botezați de el în râul Iordan.

Ioan le cerea, înainte de a-i boteza, să-și mărturisească păcatele și să se pocăiască, spunându-le că el îi botează doar cu apă, dar Cel ce va veni după el (adică Iisus) îi va boteza cu Duh Sfânt și cu foc. Vestind venirea Mântuitorului, Ioan spunea că Acela este mult mai mare și mai puternic decât el.

Sfânta Evanghelie ne povestește că și Iisus a venit din Galileea, pentru a fi botezat de Ioan, care, văzându-l, a spus: „Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii”. Și, ieșind Iisus din apa Iordanului, „cerurile s-au deschis și Duhul lui Dumnezeu s-a vărsat pogorându-se ca un porumbel și venind peste El. Și glas din ceruri zicând: Acesta este Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit”.

Boboteaza este deci una dintre cele mai importante sărbători ale anului. De obicei, în această perioadă este foarte frig, de aceea este des folosită expresia „gerul Bobotezei”. Poporul nostru a păstrat multe tradiții frumoase în legătura cu această zi. De exemplu, în localitățile așezate pe malul unui râu, pe malul Dunării sau chiar pe țărmul mării, se obișnuiește ca preotul, cu ocazia slujbei care se face acum, să arunce o cruce de lemn în apa foarte rece, uneori chiar înghețată, după care sar câțiva flăcăi curajoși pentru a o aduce înapoi. În toate bisericile, preoții fac agheasmă (apă sfințită), cu care sfințesc apele, oamenii, animalele și casele.

În tradiția populară, Boboteaza este și o sărbătoare dedicată purificării naturii, și mai ales a apelor, de forțele râului. Acum se colindă, se prevestește cum va fi vremea în noul an, sau cum va fi recolta. Se crede că în aceste zile animalele vorbesc, căpătând puteri neobișnuite.

Peste obiceiurile creștine de sfințire a apelor sau de scufundare a crucii s-au suprapus și multe practici păgâne, cum ar fi afumarea grajdurilor și a vitelor pentru alungarea duhurilor rele din acestea, aprinderea focurilor pe câmp sau colindele însoțite de tot felul de strigături și zgomote. Toate acestea au în general un rol de curățire și de îndepărtare a răului. Tradiția cere ca acum să se mănânce piftie și grâu fiert și să se bea vin roșu.

Dincolo însă de aceste obiceiuri populare, semnificația principală a Bobotezei rămâne una creștină, iar această mare sărbătoare constituie un prilej de a încerca și noi, după puterile noastre, să ne luminăm sufletele, așa cum amintește și troparul Bobotezei: „În Iordan botezându-te Tu Doamne, închinarea Treimii s-a arătat, că glasul Părintelui a mărturisit Ție, Fiu iubit pre Tine numindu-Te, și Duhul a adevărit întărirea Cuvântului. Cel ce Te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule, și lumea ai luminat, slava Ție!”.

PASTORALĂ LA NAȘTEREA DOMNULUI 2009

„Fecioara astăzi pe cel mai presus de ființă naște și pământul - peștera celui neapropiat aduce...”
(Condacul praznicului)

Iubiți credincioși,

Sfânta noastră Biserică, prin frumoase cântări, ne vestește Nașterea Domnului Iisus Hristos. Mare și sfântă este ziua în care s-a făcut nouă lumină: Dumnezeu Însuși a luat chip omenesc - Pruncul Hristos vine în lume. „Hristos Se naște, măriți-L! Hristos din ceruri, întîmpinați-L! Hristos pe pământ, înălțați-vă! Cântați Domnului tot pământul și cu veselie lăudați-L, popoare, că S-a preaslăvit!” - ne îndeamnă Biserica-Mamă pe toți cei care ne adunăm la creștineasca rugăciune de obște în sfintele locașuri de închinare. Tatăl Ceresc ne-a arătat dragostea Sa pentru

oameni de la început, de când l-a făcut pe om. Dorind „ca toți oamenii să se mântuiască” (*I Timotei II, 4*), Dumnezeu a hotărât să-L dea pe Fiul Său spre a Se face om și spre a birui moartea, prin Învierea Sa din morți. Mântuitorul Însuși spune despre Sine: „Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (*Ioan III, 16*). Proorocul Isaia, numit și „Evanghelistul Vechiului Testament”, a proorocit cu veacuri înainte că la „plinirea vremii” (*VII, 14*), din Fecioara Precurată se va naște „Domnul păcii” (*IX, 5*). Părintele Ceresc, la vremea potrivită, vestită de prooroci, ne-a trimis un Mântuitor. Revelația lui Dumnezeu către omenire se împlinește odată cu Întruparea Unicului Său Fiu, Iisus Hristos, în Betleemul Iudeii. Din mărturiile Sfinților Apostoli știm că „în nimeni altul nu este mântuire”, deoarece „nu este sub cer nici un alt nume dat oamenilor, întru care să ne

mântuim noi” (*Faptele Apostolilor IV, 12*). Întruparea Domnului este o taină cu adevărat mare, ea face parte din cele pe care mintea noastră nu poate să le cuprindă cu totul, însă avem sfânta încredințare că „la Dumnezeu toate sunt cu putință” (*Matei XIX, 26*). Bunătatea lui Dumnezeu ne-a descoperit această taină a tainelor: Dumnezeu se face Om asemenea nouă, după firea omenească, ca pe noi să ne ridice la asemănarea cu El prin harul pe care prin Întrupare îl revărsă asupra noastră și a întregii făpturi. Hristos vine spre noi, pentru a-i descoperi omului cum să se apropie de Împărăția cerurilor pe care o și aduce în lume prin Nașterea Sa din Fecioara Maria. Fiul lui Dumnezeu „pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire, S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Maria Fecioara și S-a făcut om”, după cum mărturisim în Simbolul credinței.

(continuare în pag. 4)

AGENDA DE LUCRU A ÎPS VLADIMIR, MITROPOLIT AL CHIȘINĂULUI ȘI ÎNTREGII MOLDOVE

21 decembrie
Mitropolitul a oficiat slujba Sf. Liturghii la Catedrala Mitropolitană.

24 decembrie
ÎPS Vladimir a participat la ultima ședință din 2008 a Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse.

26 decembrie
ÎPS Mitropolit Vladimir a oficiat acatistul Acoperământul Maicii Domnului la Catedrala Mitropolitană după care a discutat împreună cu PS Anatolie, Episcop de Cahul și Comrat, și dl Mihail Formuzal, Bașkanul Găgăuziei, abordând diverse aspecte ale vieții eclesiale din Eparhia de Sud. În aceeași zi a primit în audiență slujitori și mireni din cuprinsul Mitropoliei Moldovei.

27 decembrie
Mitropolitul Vladimir a oficiat slujba de resfințire a bisericii „Sf. Arh. Mihail și Gavriil” din s. Ciorna, r. Rezina.

28 decembrie

ÎPS Vladimir a oficiat Sf. Liturghie la Catedrala Mitropolitană.

29 decembrie
Mitropolitul Vladimir a oficiat slujba de sfințire a sediului Consiliului Raional Dubăsari amplasat în com. Coșnița.

6 ianuarie
ÎPS Vladimir a oficiat slujba Privegherii la Catedrala Mitropolitană.

7 ianuarie
Mitropolitul Vladimir a liturghisit la Catedrala Mitropolitană

8 ianuarie
ÎPS Vladimir împreună cu ÎPS Arhiepiscop Iustinian, PS Episcopi Machel și Petru, au oficiat Sf. Liturghie la Catedrala Mitropolitană.

9 ianuarie
ÎPS Vladimir a primit în audiență 12 jurnaliști care realizează emisiuni cu caracter creștin-ortodox.

Simpozion la Academia Teologică

Pe data de 24 decembrie 2008, la Academia Teologică din Chișinău s-a desfășurat Simpozionul cu tema „15 ani de la reînființarea Seminarului Teologic din Chișinău”

Profesorii și studenții au venit cu rapoarte la această temă. În prima parte a întrunirii s-a vorbit despre personalitatea Mitropolitului Gavriil Bănulescu-Bodoni și înființarea învățământului teologic în Basarabia. Au conferențiat Prot. Dr. Veaceslav CIORBĂ - Personalitatea Mitropolitului Gavriil Bănulescu-Bodoni (1746 - 1821); Arhitectorul Nicon ZAPOROJAN - Ideea instalării monumentului Mitropolitului Gavriil Bănulescu-Bodoni în com. Corjova, r. Dubăsari; Prot. Dr. Eugen ONICOV - Înființarea și organizarea Seminarului Teologic de către Mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni - 1813; Ioan POPOVICI - Personalități a Seminarului Teologic din Chișinău (1813 - 1940)

În partea a doua s-a vorbit despre reînființarea Seminarului Teologic din Chișinău în anul 1994 și organizarea actuală a învățământului teologic în R.

Moldova. Au vorbit: Lect. Drd. Alexei GALIȚ - Învățământul teologic din R. Moldova la etapa actuală: organizarea și aspirații pe viitor; Rodica SLIVCA, directorul Seminarului de Teologie Ortodoxă „Sfinții Trei Ierarhi” - Procesul didactic și educațional în Seminarul de Teologie Ortodoxă „Sfinții Trei Ierarhi”. Totodată s-a decis atribuirea Seminarului de Teologie Ortodoxă „Sfinții Trei Ierarhi” din Chișinău numelui onorific „Mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni”;

A fost semnată o scrisoare de susținere a inițiativei Excelenței Sale Domnului Președinte al R. Moldova Vladimir VORONIN pentru instalarea monumentului Mitropolitului Gavriil Bănulescu-Bodoni în com. Corjova, r. Dubăsari. S-a propus amplasarea unei plăci comemorative a Mitropolitului Gavriil Bănulescu-Bodoni la intrarea în blocul de studii a vechiului sau actualului Seminar, precum și elaborarea medaliei sau a ordinului cu chipul Mitropolitului Gavriil Bănulescu-Bodoni pentru decorarea persoanelor care își aduc aportul la susținerea și dezvoltarea învățământului teologic.

Fostul complex al Academiei Teologice din Chișinău

HIROTONII

21 decembrie
În cadrul Sf. Liturghii la Catedrala Mitropolitană, Valeriu Ivasiuc a fost hirotonit diacon pe seama Mănăstirii „Sf. M. Mc. Gheorghe” din or. Ungheni.

27 decembrie
În timpul slujbei la biserica „Sf. Arh. Mihail și Gavriil” din s. Ciorna, r. Rezina, Diac. Stanislav Rotaru a fost hirotonit în treapta de preot.

28 decembrie
În cadrul Sf. Liturghii la Catedrala Mitropolitană Diac. Constantin Râciu a fost hirotonit preot, iar studentul Dumitru Ranga hirotonit în treapta de diacon.

DECORAȚII

27 decembrie
Pentru truda depusă preotul-paroh la bisericii „Sf. Arh. Mihail și Gavriil” din s. Ciorna, r. Rezina, Prot. Eugen Boboc a fost decorat cu Cruce cu Pietre Scumpe, iar ctitorii bisericii: dl Mihail Cuzuic (epitrop) - cu Ordinul „Cuv. „Paisie Velicikovski”, gr. II, dl Anatolie Cucerenco cu Medalia „Cuv. „Paisie Velicikovski”, alți ctitori cu Diplome arhieresti.

28 decembrie
În pragul sărbătorilor de iarnă au fost menționați cu ordine patriarhale: Prot. Mihail Smerea de la Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Chișinău și prot. Victor Velciug, protopop de Căușeni - Ordinul „Cuv. Serghe de Radonej”, gr. III; Prot. Nicolae Florinschi de la Biserica „Sf. M. Mc. Gheorghe” din Chișinău, Arhim. Porfirie (Dobre), starețul Mănăstirii Sireți, și dl Vitalie Pârlog, Ministrul Justiției - Ordinul „Sf. Cn. Vladimir”, gr. III.

29 decembrie
Dl Grigorie Policinschi, președinte al raionului Dubăsari a fost decorat cu Ordinul „Sf. Ștefan cel Mare”, gr. II.; dl Petru Postica, șeful Ocolului Silvic Grigoriopol, și dl Valeriu Răciula, director general SRL „Goiana Petrol” cu Medalia „Sf. Ștefan cel Mare”.

6 ianuarie
Diac. Oleg Pascal, arhivarul mitropoliei, a fost decorat cu orar dublu.

9 ianuarie
Circa 12 jurnaliști s-au învrednicit de ordine și medalii bisericești. În acest sens au fost decorați jurnaliști din cadrul Companiei Publice „Teleradio-Moldova”, de la postul de radio „Antena C” și de la revista „Moldova”, totodată a fost decorat și directorul ÎS „Casa Presei” dl Anatol Dubrovski.

Hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse cu privire la componența Sinodului Local

Pe 10 decembrie 2008, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse a publicat următorul document privind componența Sinodului local care se va reuni în perioada 27-29 ianuarie 2009 pentru alegerea Patriarhului Întregii Rusii și al Moscovei.

“Sinodul Local al Bisericii Ortodoxe Ruse va fi compus din:

1. Episcopii eparhiilor din Biserica Ortodoxă Rusă;
2. Episcopii auxiliari din Biserica Ortodoxă Rusă;
3. Președinții următoarelor instituții sinodale:

- Secretariatul Patriarhiei de la Moscova;

- Departamentul de Relații Externe;

- Comitetul Editorial;

- Comitetului Pedagogic;

- Departamentul de catehizare și de formare religioasă;

- Departamentul ministerial caritabil și social;

- Departamentul misionar;

- Departamentul de Relații cu armata;

- Departamentul de tineret;

4. Rectorii Academiei de Teologie și al Universității ortodoxe Sfântul Tihon;

5. Cinci delegați ai Rectorilor de seminarii, aleși la ultima întâlnire;

6. Superiorii Mănăstirilor și Stavropighiilor de călugări, de rang episcopal;

7. Patru delegate ale Mănăstirilor de maici, alese la ultima adunare;

8. Șeful Misiunii Ortodoxe din Ierusalim;

9. Membrii comisiei de pregătire a Consiliului Local din Biserica Ortodoxă Rusă;

10. Trei delegați din fiecare eparhie: un preot, un călugăr și o persoană laică. Aceste persoane trebuie să fie alese de Adunările Eparhiale, în conformitate cu procedura stabilită de fiecare dintre aceste adunări. Candidații trebuie să fi ortodocși, îndeplinind calitățile cerute la alineatul 32 din capitolul XI din Statutul Bisericii Ortodoxe Ruse. Ei trebuie să locuiască pe teritoriul eparhiei.

11. Parohiile patriarhale din Canada, SUA și țările scandinave, care vor alege câte doi delegați (un preot și un laic). Ei sunt aleși de către adunarea interparohială în conformitate cu procedura adoptată de aceasta. Aceștia trebuie să îndeplinească aceleași criterii cu delegații eparhiilor.”

LA MULȚI ANI

Nu e o noutate că moldovenii au umplut lumea. În orice colț al planetei avem conaționali. Foarte mulți muncesc și în Canada. Neadormit, clopotul din inimă îi reunește cu dor și drag de țara natală în anumite asociații. E și exemplul clubului „Pământeni” din Toronto. Adică un grup de tineri, care a creat acest club, cu focul din suflet și cuget nu lasă să se stingă rugul tradițiilor și obiceiurilor noastre, nu uită nici pentru o clipă de cei rămași acasă. Iar acum, în preajma sărbătorilor de iarnă, s-au gândit să ofere o mică bucurie câtorva familii aflate în dificultate în care cresc și se educă copii. Tinerii noștri din Toronto au colectat hăinuțe și bani pentru organizarea unei frumoase sărbători cu genericul „Din sacul lui Moș Crăciun”.

PREGĂTIRILE

Reveniți din Canada acasă, soții Elena și Alexandru Todirașcu au fost cei care s-au ocupat de organizarea sărbătorii. Mai întâi au selectat familiile cu copii. Apoi au făcut o înțelegere cu ONG „Pro Cultura” în vederea întocmirii unui program artistic. Iar al treilea pas a fost găsirea localului adecvat pentru desfășurarea sărbătorii. Cea mai potrivită sală li s-a părut la hotelul-bar „Vila de Nord”. Și pentru că membrii clubului „Pământeni” și-au dorit foarte mult ca numele ei să dea tonul sărbătorilor de iarnă la Soroca, organizatorii au convenit ca duminică, 14 decembrie, imediat după Sfântul Andrei, să dea curs acțiunii. În calitate de partener media au ales săptămânalul „OdN”.

BUNUL IISUS FACE SURPRIZE ATUNCI CÂND NICI NU TE AȘTEPTI

Așadar, duminică trecută Iisus s-a născut în inimile a 19 copii, care fie că sunt lăsați în grija bunicii pentru că mamele lor sunt plecate la muncă peste hotare, fie că se educă și cresc în familii monoparentale. Ei deja au anticipat Crăciunul într-o atmosferă intimă și caldă ce a dominat la sărbătoarea „Din sacul lui Moș Crăciun”. Astfel, pe lângă cele cinci familii din oraș în care copiii stau în grija bunicii, la sărbătoare au fost invitate două mame și copiii lor, care singure cresc și educă câte trei copii – una din Racovăț și alta din Coșernița, Florești. Și așa cum la astfel de sărbători nimeni nu se cuvine să fie trist, timp de câteva ore inimile celor 19 copii prezenți au tresălit de bucurie. În primul rând, i-a fascinat sala împodobită frumos, bradul cu jucării și cu o mulțime de cadouri aflate sub el. Au venit să-i veselească și să le împartă mici daruri chiar în debutul serbării niște clovni nemaipomeniți, după care voia bună și cântecul le-au fost oferite de studenții Secției instruire muzicală de la Colegiul Pedagogic „Mihai Eminescu” - Mariana Cojocar, Doina Cosnicean, Tatiana Capbătut și Cornel Ciobu, aflat în rol de Moș Crăciun. Cu mare drag a fost ascultată și eleva clasei a V-a Nicolina Spinei, premiata mai multor concursuri locale și republicane, inclusiv și a concursului televizat „RING STAR”. Nicolina a cântat cu gândul la sora ei, care nu a putut să vină la sărbătoare pentru că este imobilizată în cărucior... În strună de vioară a adunat și bucurie și tristețe Iulia Vodeaniuc, care la vârsta ei de 12 ani are 17 Diplome (majoritatea fiind de gradul I), obținute la prestigioase concursuri locale, republicane și internaționale. Iulia este cu adevărat un copil talentat, dar sărac. Bunica nu are posibilități financiare să-i procure,

bunăoară, o vioară. Vioara la care ne-a cântat și încântat e una veche. Cu toate acestea, Iulia ne-a vrăjit și ne-a lăsat senzația că vioara ei din inimă crește. Să sperăm că Moș Crăciun, venit din Canada, va povesti la întoarcere și despre posibilitățile financiare ale familiei Nicolinei, și despre cele ale Iuliei și, cine știe, poate la anul, când mai vine pe la Soroca, le oferă niște surprize la care ele nici nu se așteaptă. Dar până atunci o precuvântare aleasă la sărbătorile ce se apropie a făcut prin colind distinsa doamnă care poartă argint în păr și aur în voce – Veronica Chițan. Și de astă dată, doamna Veronica și-a pus la un capăt sufletul, iar la celălalt colindul și a colindat cum numai ea știe să colinde. Dar și mai frumos a fost când i s-au alăturat Moș Crăciun și studentele ei. Ar fi incorect dacă nu am pomeni și numele domnului Alexandru Chițan, care a asigurat asistența tehnică. Pentru că a muncit cu drag de toți copiii, mamele și bunicele prezente la sărbătoare. De notat că invitaților la serbarea „Din sacul lui Moș Crăciun” le-a fost servită și o masă cu de toate. Iar momentul de vârf l-a constituit împărțirea darurilor de la Moș Crăciun. Fiecare copil visător și doritor de cadouri urma să primească punga cu hăinuțe și punguța cu bomboane numai după ce-i spunea Moșului o poezie. Dar așa cum Moșul e foarte generos, a împărțit daruri și copiilor sfioși, care nu au dorit să-i spună poezii.

DESPRE SĂRBĂTOARE

Natalia Capbătut din Coșernița, Florești: „Am ajuns aici datorită faptului că fiica mea studiază la Colegiul Pedagogic „M. Eminescu” și doamna Veronica Chițan cunoaște situația din familia noastră. Dumneai i-a sugerat doamnei Elena Todirașcu să mă includă în lista invitaților. Să știți că am trăit sărbătoarea cu adevărat. A fost foarte frumos. Mulțumim acelor tineri din Canada, care s-au gândit la noi. Mulțumim soților Todirașcu, gazdei acestui local atât de confortabil. Să le dea Dumnezeu tuturor sănătate și spor în munca lor...” Mărioara, clasa a I-a, s. Racovăț: „Mi-au plăcut clovni, Moș Crăciun, cântecele și cadourile. Dacă și lui Moș Crăciun i-a plăcut poezia mea. Surioara Ana s-a rușinat și n-a vrut să-i spună lui Moșu’ o poezie. Moșu’ nu s-a supărat și i-a dat și ei cadou. Și pentru frățiorul Săndel ne-a dat cadou. El e încă mic, are 10 luni și n-a putut veni la sărbătoare. A rămas cu bunica...” Claudia Ivanov, Soroca: „A fost o mare bucurie atât pentru nepoțica mea Olga, cât și pentru mine. Vreau să mulțumesc din suflet acelor tineri care muncesc în Canada și care nu uită de noi. Mulțumesc doamnei Elena și domnului Alexandru pentru organizarea acestei frumoase sărbători. Am avut parte de o duminică nemaipomenită. La mulți ani și sărbători fericite tuturor! La mulți ani, tineri frumoși din clubul „Pământeni”! Vă mai așteptăm și cu alte ocazii și vă dorim tot binele din lume!”

Observatorul de Nord

ORAȘUL CALARAȘI A FOST ÎMPÂNZIT DE CETE DE COLINDĂTORI

La 25 decembrie curent, când a fost serbat Crăciunul pe stil nou, străzile orașului Calarași erau împânzite de cete de colindători și domnea o adevărată atmosferă de sărbătoare. Sergiu Cojocar, șeful Direcției raionale Cultură, a declarat, că de câțiva ani, în aceasta zi se organizează festivalul raional al cetelor de colindători din toate satele raionului Calarași. În acest an la festival au participat 16 grupuri de colindători din diverse sate, care au prezentat pe scena Căminului Cultural din oraș diferite colinde și urături cu specificul localităților de origine. Este o încercare de a înclina balanța opiniei publice în favoarea trecerii la sărbătorile de iarnă după stilul nou, a precizat Cojocar. Odată ce chiar și conducerea comunistă de la Chișinău susține declarativ că tindem să ne integram în UE, de ce să nu facem și primii pași concreți în acest sens, a mai opinat sursa citată.

AHO! AHO! RĂSUNĂ NISTRUL!

Festivalul tradițiilor și obiceiurilor de iarnă „Aho! Aho! Răsună Nistrul!” a ajuns în 2008 la cea de-a V-a ediție. Deși baștina festivalului se consideră satul Cocieri, gazdă în acest an i-a fost casa de cultură din satul Dorotcaia, pentru că aici sala dispune de încălzire.

Colinde și urături din localitățile de baștină au venit să prezinte publicului zece colective de artiști amatori din satele raionului Dubăsari. Artiștii au adus în scenă și tradiționalele capre, și nu oarecare, ci împodobite cu argint, „între coarne scărpinate, pe la vame controlate” sau „De la munte, cu steluța albă-n frunte”, venerate ca și „doicele” familiilor, vândute cu mii de euro la târgurile improvizate. Colectivul „Nistrenii” din Dorotcaia au cântat colinde culese de la străbuni, iar ceata de urători, cu biciuște și cu boi și-a propus chiar să-l trezească pe Sfântul Vasile din somn cu „Plugușorul”. Apropo, „Nistrenii” cu o zi înainte de festivalul din raion s-au calificat pe locul trei la concursul republican al tradițiilor și obiceiurilor de iarnă, desfășurat la Ialoveni, cu genericul „V-am ura, v-am tot ura”.

„Aprindeți luminile în seara de Crăciun”, „Steaua sus răsare”, „Deschide ușa, creștine”, „Florile dalbe”, „Sus, boieri, nu mai dormiți, // Vremea e să vă treziți”, „Lăudați și cântați și vă bucurați” - colinde cunoscute și îndrăgite pe plaiul nostru, interpretate cu mult suflet și iscusință au cules aplauzele spectatorilor, care, de altfel, nu s-au prea grăbit să vină la casa de cultură, chiar dacă era duminică, și au fost prea puțini în sală pentru un festival de asemenea anvergură. Nici urătorii n-au rămas în urmă, întrecându-se la cuvinte, costume și aranjament care mai de care. Colectivul „Stejarul” de la Pârâta au fost deosebit prin măiestria de a stăpâni cuvântul și actorie, iar flăcăii de la „Plai nistren” din Holercani au urât din scenă încălțați în păsle căpătate, de prin sat de pe la moși adunate, în cojoace mițoase, ca la ei, pe dealuri, în dimineața acelei zile de duminică, iarna a adus și zăpada. Au mai evoluat colectivele „Livada” de la Coșnița, cu iscusita solistă Svetlana Dolgova, „Struguraș” de la Ustia, acompaniat de un grup de fluieriști, „Cociereanca” din Cocieri, „Sălcioara” de la Molovata Nouă, fanfara „Leonaș Leca” din Oxentea, ansamblul „Izvorăș” de la Mărcăuți, „Sălcioara” de la Molovata. La final fiecare colectiv s-a învrednicit de o diplomă de participare și un cadou din partea secției cultură a consiliului raional, dar și de colaci și dulciuri, împărțite mărinos de către gazdele scenei, Elena Galiț și Petru Berzan. Crâmpee din colindele și uraturile interpretate au răsunat ca și felicitări pentru spectatori: „Sărbătoarea lui Hristos // Să vă fie cu folos!” sau „Cu-nnoirea anului // La casa românului // De pe stânci din Mărcăuți // Zicem țării „Ani mai mulți!”

La despărțire Vasile Ivanov, șef secție cultură Dubăsari, le-a mulțumit participanților pentru spectacol, și și-a exprimat speranța, că în anul 2009 festivalul va reveni la baștină, acolo, unde s-a născut - la Cocieri, pentru că și casa de cultură din partea locului va fi reparată și i se va monta în anul ce vine un sistem de încălzire.

Svetlana Cernov

“V-AM URA, V-AM TOT URA”

În Moldova a demarat festivalul-concurs al tradițiilor de iarnă „V-am ura, v-am tot ura”. Vor participa colective folclorice și teatrale care interpretează folclor popular autentic legat de sărbătorile de iarnă.

„Festivalulu-concurs se desfășoară separat pentru fiecare zonă a țării - de Sud, Centrală și de Nord. Vineri, 19 decembrie, el a demarat la Hâncești. În următoarele două zile concursul se va desfășura la Ialoveni și Florești”.

Printre obiectivele festivalului sînt promovarea dramei populare și a urăturii tradiționale ca parte integrantă a patrimoniului cultural, îmbogățirea repertoriului folcloric al instituțiilor

de cultură, care au menirea să păstreze și să dezvolte tradițiile populare. Repertoriul concurenților va conține reprezentații dramatice, laice și fantastice, haiducești, voinicești, recruțești, și ostășești, drame sociale și de trai. Câștigătorii concursurilor raionale vor participa la concertul de gală, care va avea loc în capitală la 7 ianuarie 2009 în Piața Marii Adunări Naționale.

Festivalul-concurs republican al obiceiurilor și tradițiilor de iarnă „V-am ura, v-am tot ura” se desfășoară o dată la doi ani. Pentru prima dată el a avut loc în anii 1999-2000.

Nikita Liubimov

CALENDAR ORTODOX

Ianuarie - Gerar

1 Mc 14 (+) Tăierea împrejur cea după Trup a Domnului; Sf. Vasile cel Mare.

2 J 15 Înaintepăznuirea Botezului Domnului. Sf. Silvestru, episcopul Romei; Sf. Mc. Serghe

3 V 16 Sf. Prooroc Maleahi; Sf. Mc. Gordie.

4 S 17 Soborul Sfinților 70 de Apostoli; Cuv. Teotist.

5 D 18 Sf. Mucenici Teopempt și Teona; Cuv. Sinclitichia (Ajunul Botezului Domnului. Post).

6 L 19(+) Botezul Domnului - (Dumnezeiasca Arătare). **Boboteaza.**

7 M 20 (+) Soborul Sfântului Prooroc Ioan - Înaintemergătorul și Botezătorul Domnului.

8 Mc 21 Cuv. Gheorghe Hozevitul, Emilian Mărturisitorul și Domnica.

9 J 22 Sf. Mucenic Polieuct; Cuv. Eustratie.

10 V 23 Sf. Grigorie, episcopul Nisei; Cuviosul Dometian; + Sf. Cuv. Antipa de la Calapodești.

11 S 24 + Cuv. Teodosie - începătorul vieții de obște; Cuv. Vitalie.

12 D 25 Sf. Mucenițe Tatiana diaconița și Eutasia.

13 L 26 + Sf. Mucenici Ermil și Stratonice. Cuv. Iacob din Nisibe.

14 M 27 Cuvioșii Părinți uciși în Muntele Sinai și în Muntele Rait (Odovania Praznicului Botezului Domnului).

15 Mc 28 Cuvioșii Pavel Tebeul și Ioan Colibasul.

16 J 29 Închinarea cinstitudinii lanț al Sf. Apostol Petru; Sf. Mc. Pevsip și cei împreună cu dânsul.

17 V 30 (+) Cuviosul Antonie cel Mare.

18 S 31 + Sf. Atanasie și Chiril, arhiepiscopii Alexandriei.

19 D 1 Cuvioșii Macarie Egipteanul, Arsenie și Marcu; Sf. Mucenița Eufrazia.

20 L 2 + Cuv. Eftimie cel Mare; Sf. Mucenici Vas și Eusebiu.

21 M 3 Cuv. Maxim Mărturisitorul; Sf. Mucenici Evghenie, Neofit, Candid, Valerian și Achila.

22 Mc 4 Sf. Ap. Timotei; Sf. Cuv. Mucenic Anastasie Persul.

23 J 5 Sf. Sfințit Mc. Clement al Anciriei; Sf. Mc. Agatanghel.

24 V 6 Cuv. Xenia; Sf. Mucenici Vavila, Timotei și Agapie.

25 S 7 (+) Sf. Grigorie Teologul; (+) Sf. Bretanion, episcopul Tomisului; Cuv. Publie.

26 D 8 Cuv. Xenofont, soția sa - Maria și fiii lor - Arcadie și Ioan.

27 L 9 + Aducerea moaștelor Sf. Ioan Gura de Aur.

28 M 10 Cuvioșii Efreim Sirul, Paladie și Iacob.

29 Mc 11 Aducerea moaștelor Sf. Sfințit Mucenic Ignatie Teoforul.

30 J 12 (+) Sfinții Trei Ierarhi; Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan gură de Aur; Sf. Sfințit Mc. Ipolit, episcopul Romei.

31 V 13 Sf. Doctori fără de arginti Chir și Ioan - făcători de minuni.

PASTORALĂ LA NAȘTEREA DOMNULUI 2009

(continuare din pag. 1)

Iubiții mei fii sufletești,

Sărbătoarea Nașterii după trup a Domnului nostru Iisus Hristos, ne amintește mereu de planul de mântuire al lui Dumnezeu. Pentru a birui moartea prin Înviere, Hristos a trebuit, mai întâi, să Se nască, să Se înomenească, să Se întrupeze. Prin moartea și Învierea Mântuitorului, prin Înălțarea Sa la cer, urmașii lui Adam din toate timpurile au fost salvați din robia păcatului și a morții. Prin jertfa răscumpărătoare a Mântuitorului, am fost izbăviți de moarte și noi, cei de astăzi. Sfântul Vasile cel Mare spune: „Cuvântul lui Dumnezeu a luat trup muritor pentru a nimici în el moartea, pentru ca omul creat după chipul Său, să fie înviat spiritual din moarte”. Iată de ce Crăciunul nu este doar o simplă bucurie trecătoare, un praznic fericit, cu o masă îmbelșugată și cadouri. Este mai mult decât atât: un dar venit înspre noi din Ceruri, de la „Cel ce este” (Ieșirea III, 14), Dumnezeu Cel viu, întru Carele toți trăiesc și moartea a fost biruită, este Dumnezeu viilor, iar nu al morților (Matei XXII, 32).

Ca să mântuiască lumea, Fiul lui Dumnezeu a luat chip omenesc și a viețuit printre oameni, dar viața Sa a fost în chip preacurat, cu desăvârșire lipsită de păcat. Cum i-a fost pogorârea în trup, smerita intrare în lume, așa i-a fost și viața între oameni: curată ca a unui copil, simplă ca a unui păstor și cumpătată ca a unui slujitor ascultător. Dumnezeu așteaptă de la toți cei care mărturisim credința în Dumnezeirea Lui, o viață străină de păcat, o viață plină de virtuți. Toată viața noastră, de la naștere până la moarte, este o călătorie către Împărăția Cerurilor, iar Postul Crăciunului a fost pregătirea pentru a primi vestea cea bună a Întrupării lui Dumnezeu, o pregătire a marii întâlniri cu Domnul nostru Iisus Hristos Care va veni să judece lumea. Și pentru ca să aibă haina sufletului curată, credincioșii se pregătesc de marele Praznic al Nașterii Domnului prin post și rugăciune, prin Tainele Spovedaniei și Împărtășaniei.

Prea cucernici părinți și iubiți credincioși,

În aceste clipe de deosebită bucurie

lăuntrică, totuși, ar trebui să ne reculegem și să ne amintim de momentul care a îndurerat în acest post plinătatea ortodoxă prin despărțirea de scumpul nostru Părinte Patriarh Alexei al II-lea. Fie ca Domnul să-l primească în Împărăția Sa, iar la această sărbătoare a Nașterii să se bucure și el din Ceruri. Cu aceste gânduri și părintească dragoste, vă îmbrățișez pe toți cu îmbrățișare sfântă în Hristos Domnul, Cel născut în Peștera Betleemului, și adresez fiecăruia dintre dumneavoastră urarea de a petrece Sfințele Sărbători ale Crăciunului și Anului Nou 2009 în deplină sănătate și bucurie. Vă doresc un an plin de har, de belșug duhovnicesc și alese împliniri, pace și bucurie sfântă de la Hristos Domnul. Îl rog pe Tatăl Ceresc să vă binecuvânteze pe toți cu harul Său, să vă dăruiască bunăvoința cântată de îngeri și bucuria păstorilor și a magilor martori ai Nașterii Domnului. La Mulți Ani fericiți, binecuvântați și însuflețiți de nădejdea mântuirii!

Al vostru de tot binele doritor și rugător către Domnul,

+VLADIMIR

MITROPOLIT AL CHIȘINĂULUI ȘI AL ÎNTREGII MOLDOVE

NAȘTEREA LUI IISUS, HRISTOS

(continuare din pag. 1)

Deși tradiția vorbește despre trei magi care au venit și s-au închinat Pruncului Sfânt chiar în ziua Nașterii Sale (sau, în Tradiția Bisericii Romano-catolice, douăsprezece zile mai târziu), Sfânta Scriptură vorbește despre mai mulți înțelepți care au venit și s-au închinat (Matei 2), fără să precizeze numărul lor și nici momentul precis la care au venit. Oricum ar fi, magii au adus Pruncului daruri: aur, smirnă și tămâie (Matei 2, 11). Imnografia sărbătorii înțelege aceste daruri ca pe niște semne și simboluri: aur, pentru că Hristos este împărat; tămâie, ca unui Dumnezeu; și smirnă, ca Aceluia ce avea să pătimească, să moară și să fie îngropat cu smirna și aromele aduse de femeile mironosițe.

Deși sărbătorim Nașterea Domnului pe 25 decembrie în fiecare an, cei mai mulți teologi sunt de părere că aceasta nu ar fi data reală a Nașterii Domnului și că ar avea legătură cu serbările păgâne care cădeau în această zi a solstițiului. Însă nu este întâmplătoare așezarea sărbătorii Nașterii Domnului în această zi, dincolo

de aspectul istoric legat de faptul că până și păgânii intuiau importanța și greutatea simbolică a acestei zile. Sensul principal este unul duhovnicesc, simbolic, pentru că începând de acum ziua crește și noaptea scade. Și la fel de important este faptul că, după unii Părinți, Hristos nu S-a născut oricând, ci duminică! Sfânta Scriptură vorbește despre ziua în care a făcut Dumnezeu lumina, când a zis: „Să se facă lumină” - și a fost lumină! (Facerea 1, 3). Ziua întâi a săptămânii, Duminică, Ziua Domnului sau Ziua soarelui! Duminică S-a născut Hristos; Duminică S-a botezat, cum arată Sfinții Părinți de la Sinodul de la Calcedon. Duminică a înviat din morți (Matei 28, 1). Duminică a trimis Hristos pe Duhul Sfânt peste Sfinții Săi ucenici și Apostoli. Duminică Sfinții Apostoli făceau Sfânta Liturghie. Tot Duminică s-a dat și Apocalipsa, pentru că Sfântul Evanghelist Ioan zice: Am fost în duh în zi de Duminică (1, 10). Iată dar, câte sunt legate de ziua Duminicii! De aceea a sfințit Dumnezeu ziua Duminicii și cu Nașterea Sa, pentru că în ziua aceasta a făcut Dumnezeu lumina.

Pomenirea preacuviosului părintelui nostru Antonie cel Mare

17/30 ianuarie

Sfântul cuviosul Antonie cel Mare a fost de neam egiptean și a învățat credința creștină de la părinții și de la bunicii săi.

A trăit pe vremea împăraților Dioclețian și Maximian, ajungând până în zilele bine credinciosului împărat Constantin și ale fiilor lui. Și dedându-se vieții pustnicești, atât de mult a întrecut pe toți, încât s-a făcut pildă tuturor pustnicilor de după el. Lucru minunat este că el a ajuns cel dintâi îndrumător și dascăl al vieții de obște și numai el singur a atins hotarul cel mai desăvârșit al pustniciei, precum arată istoria vieții lui.

Multe ar mai trebui să spunem despre faptele vieții lui și despre învățăturile lăsate de el. Vom spune însă numai că aflându-se în trup muritor, se depărta de cele trupești, vedea sufletele care la moarte ieșeau din trupuri și pe demonii care le îndrumau, ceea ce este o însușire numai a ființelor fără de trup și duhovnicești.

Deci, trăind o sută și cinci ani, s-a mutat la Domnul. Viața lui a scris-o Atanasie cel Mare, episcopul Alexandriei.

Grigorie, cuvântătorul de Dumnezeu (Teologul), arhiepiscopul Constantinopolului

25 ianuarie / 7 februarie

Marele Grigorie, cuvântătorul de Dumnezeu, a trăit pe vremea împărăției lui Valens și a lui Teodosie cel Mare. Patria lui pământească a fost Capadochia Secunda, iar patria cerească, Ierusalimul cel de sus. Părinții lui erau de neam bun și drepti: Grigorie și Nona, care mai înainte, din lipsă de cunoștință se închinau idolilor. După ce au născut pe marele Grigorie, părinții lui au fost renăscuți, primind Botezul prin apă și prin Duh, și tatăl sfântului a ajuns îndrumător adevărat și arhieru al cetății Nazianz. Grigorie a străbătut toată învățătura științei ca nimeni altul, ascultând pe cei mai vestiți dascăli ai timpului său, în Cezareea și Atena. Filozofii din Atena au căutat să-l oprească la ei, ca dascăl de filozofie, dar Grigorie, care singur spune că el împreună cu sfântul Vasile nu cunoșteau decât două căi în

Atena: a școlii și a bisericii, nu s-a amăgit de slava păgână a filozofiei, ci s-a întors la tatăl său Grigorie, care era episcop bătrân în Nazianz. A viețuit câțiva ani în pustiu, frământând în mintea lui întrebările cele mari ale învățaturii creștine, sufletește îmbrăcat în strălucirea ortodoxă. A fost preot în Nazianz, a îmbrăcat în strălucire ortodoxă amvonul bisericeții Sfânta Anastasia din Constantinopol, pe când ereticii arieni erau puternici în cetate. A ajuns patriarh și întâistător al soborului al doilea de la Constantinopol, din anul 381. Dar când era pe culmea faimei lumești, Grigorie, care iubea liniștea și gândirea la cele înalte, a părăsit cetatea și scaunul patriarhal și s-a așezat în satul Arianz din Capadochia, unde mai apoi, în liniște, a trecut către Domnul. Vestite sunt scrierile lui, mai ales cele cinci cuvântări teologice, în care lămurește taina cea adâncă

a Sfintei Treimi.

Mișcătoare sunt cuvintele la îngroparea lui Vasile cel Mare, a tatălui său Grigorie, a fratelui său Chesarie, a surorii sale Gorgonia. A scris multe scrieri; a scris versuri și a întocmit Filocalia împreună cu sfântul Vasile. Pentru gândirea lui adâncă, biserica l-a numit cuvântător de Dumnezeu. Și era sfântul Grigorie, cuvântătorul de Dumnezeu, la stat, om de mijloc; cu fața galbenă, dar veselă; cu nările late, cu sprâncenele drepte; căutătura blândă, cu ochiul drept mai măhnit căci avea un semn de lovitură pe pleoapă. Barba lui nu era lungă, dar destul de deasă și cam galbenă pe margine; cu părul alb, pleșuv. Moaștele lui au fost aduse din Nazianzul Capadociei, în biserica Sfinților Apostoli, de iubitorul de Hristos și preacucernicul împărat Constantin Porfirogenetul.

CRĂCIUN

Etimologia cuvântului Crăciun a suscitat multe și îndelungate discuții, purtate nu numai de filologii români, ci și de cei străini, cuvântul fiind analizat în afara evenimentului pe care-l semnifică. Una dintre penultimele teorii, acceptată de mai mulți specialiști, este aceea că numele românesc Crăciun își trage originea din cuvântul latin *creatione* - „naștere” -, dar a venit la români prin filieră slavă, fiindcă termenul respectiv există și în rusă, ucraineană, bulgară, slovacă, maghiară.

La români Crăciun este „personificat în folclor: Moș Crăciun”. Soluția etimologică de ultimă oră, propusă de cercetătorii români, denotă faptul că îmbinarea Moș Crăciun semnifică evenimentul Nașterii lui Hristos. În limba română există verbul a moși, „a scoate moșul”, „a aduce pe lume moștenitorul”, cu sensul figurat de „întemeietor”. În îmbinarea Moș Crăciun prin Moș se are în vedere „Moșul” Nașterii lui Hristos, adică cel care se naște este Întemeietorul creștinătății. Termenul Crăciun, sinonim cu Nașterea lui Hristos, a fost redat în greacă printr-o îmbinare de cuvinte simplificată în cuvântul Hristugenna, de la care în limba vorbită ce l-a preluat au apărut formele: Christughina, Christuna, Crăstina, Crășuna, Crăciuna, Crăciun. Astfel, din două cuvinte separate, Moș și Crăciun, a rezultat o noțiune unitară. Termenul Crăciun, prezentat într-un dicționar valachico-latinum ca moștenit în aromână și meglenoromână înainte de sec. al IX e o dovadă că este un termen românesc, preluat apoi de toate limbile slave, după creștinare.

Ca și alte nume de sărbători, Crăciun a devenit nume de persoane, de localități și de florii. Ca nume de persoane, Crăciun e atestat în toate provinciile românești, în documentele moldovenești prima atestare datând cu anul 1423, iar până la 1625 fiind înregistrate 100 de persoane cu acest prenume. Concomitent, apar prenumele Crăciuna, Crăciunaș, Crăciunea și patronimul Crăciun (Crăciunovici). Numele Crăciun este frecvent atestat în documentele basarabene între anii 1533-1777. La 1774 este atestat în satele: Onișcani, Leușeni, Sărăteni, Zberoaia etc. Azi se află în circulație numele: Crăciun, Crăciuneac, Crăciunel, Crăciunescu.

Maria Cosniceanu

Omagiu lui Eminescu

Cu ocazia zilei de naștere a poetului Mihai Eminescu, sărbătorită la 15 ianuarie, primăria municipiului Chișinău, în colaborare cu Sala cu Orgă, în ajun, a organizat concertul „Omagiu lui Eminescu”.

În cadrul concertului au evoluat compozitorul Eugen Doga, Orchestra Națională de Cameră, dirijor - Oleg Palymski, și Corul de Cameră, condus de Ilona Stepan. Invitații speciali ai spectacolului au fost tenorul Mihai Munteanu, Ana Strezeva - orgă, sopranele Tatiana Costiuc și Ana Dimitriu, Ionel Manciu - vioară. În cadrul concertului au fost interpretate romanețe pe versurile lui Eminescu, sonete și creații inspirate din opera marelui poet.

De asemenea, în holul Sălii cu Orgă a fost vernisată expoziția pictoriței Valentina Brâncoveanu, dedicată marelui Poet.

CRĂCIUNUL LA DIFERITE POPOARE

FRANCEZII

Obiceiurile străvechi legate de serbarea Crăciunului în Franța sînt extrem de pitorești. Un miel viu, împodobit cu panglici, așezat într-un coș și dus de un cioban, urmat de un cortegiu de păstori și păstorite îmbrăcați în alb, era dus la biserică. Lăcașul sfânt era înconjurat de acest cortegiu, care intona cântece locale de Crăciun, ritualul fiind binecuvântat apoi de preot. Ulterior, mielul era readus la stână și ciobanii aveau grijă ca toată viața să fie ocrotit cu mare grijă, pentru a muri de bătrânețe. Mielul era privit ca un salvator al turmei, iar stăpânul zgârcit care vindea oița aceea trebuia să suporte desconsiderarea întregii comunități. La țară, copiii binecuvântau cina și rugul de Crăciun, format dintr-un trunchi de măsline uscat care ardea în vatră, focul fiind stropit cu vin fier. Familia se așeza apoi la masă și intona cântece religioase până la miezul nopții, când se duceau la biserică.

GRECII

Crăciunul în Grecia este o serbare gălăgioasă. În Ajun, grecii nu dorm, la miezul nopții începând focurile de puști, pistoale sau rachete. În această noapte, în Grecia domnește veselia, dușmanii se împacă, iar bogații dăruiesc alimente celor mai puțin favorizați de soartă.

SPANIOLII

În mijlocul bisericilor spaniole, actorii Misterelor Nașterii Domnului sînt întotdeauna travestiți, cântând la chitară sau la flaut și dansând împreună. Actorii se acompaniază cu castaniete și tamburine, iar în mâini țin lumânări aprinse, care la sfârșitul dansului rămân în biserică. La spanioli, Crăciunul ține 14 zile, respectiv până la Bobotează. La miezul nopții de 25 decembrie se slujește o liturghie la capela Palatului Regal, la care ia parte și regele. La sfârșit, se organizează veselă serbare pentru copiii demnitarilor Curții.

RUȘII

La petrecerile din seara de Crăciun, în fața samovarului cu ceai, se adună cunoscuții, care petrec și se bucură împreună, pe acordurile unei muzici interpretate la mandolină, la armonică și la cobză. Un grup de fete stau pe scaun și ascultă, iar stăpâna casei ia un pumn de grâu și-l aruncă la picioarele acestora. Apoi, pleacă în curte și revine cu o găină, căreia îi dă drumul în odaie, acolo unde aruncase grâul mai devreme. Se spune că fata spre care se duce găina va fi prima care se va mărita.

GERMANII

Pomul împodobit este un cult al germanilor, care s-a extins și la alte popoare. În seara de Ajun, pomul este împodobit cu daruri și cu lumânări. În fostele cazărmi germane se făcea pomul și se împărțeau cadouri soldaților. În jurul bradului erau amplasate mesele militare, pline de pipe, țigări, ciorapi, bretele, prăjituri și fel de fel de produse alimentare. Bineînțeles, nu lipsea butoiul cu bere așezat între cununi de brad. La sosirea superiorilor, corul de soldați intona un cântec religios, iar apoi un sergent-major lua un chipiu și pune în el bilețele cu numere, pentru toți participanții la sărbătoare. Fiecare soldat primea un număr, ca la tombolă, obținând astfel darurile cuvenite. Butoiul cu bere era desfăcut, iar petrecerea începea în ritmul unor cântece vesele.

ENGLEZII

Crăciunul englezilor este o sărbătoare populară în care copiii sînt lăsați să facă tot ce vor, chiar și să strice unele obiecte din casă. Din meniul de Crăciun al

englezilor nu lipsește gâsca friptă. Interioarele caselor sînt împodobite cu coroane de dafin, iederă și măceș. La Curtea Regală engleză, fastul este la mare preț. Cu câteva săptămâni înainte de Crăciun, bucătarii întocmesc meniul prânzului, pe care familia regală îl va servi pe 25 decembrie. Renumita prăjitură a reginei se pregătește într-un cazan uriaș, ingredientele necesare pentru acest desert cu totul deosebit fierbând în rom sau în vin vechi de Madera. Nici capul de mistreț nu lipsește de pe masa de Crăciun a familiei regale engleze.

NORVEGIENII

În Norvegia, ca în toate țările nordice, Crăciunul este considerat urmarea unei vechi sărbători păgâne celebrate în fiecare an. Potrivit unei legende norvegiene, după 35 de zile de întuneric, în care oamenii au stat înspăimântați în colibe, a fost trimis un sol pe cel mai înalt munte pentru a vedea dacă a răsărit soarele. La vestea că lumina se apropia, o mare bucurie îi cuprinsese pe nordici și atunci începea marea sărbătoare. Norvegienii consideră că, de Crăciun, morții îi colindă pe cei vii. Nașterea Domnului este celebrată prin jocuri și strigăte de bucurie, cântece în onoarea noului soare și cadouri. Donatorul cadoului îl acoperă într-o legătură de paie sau fân și îl ascunde într-un sac plin cu paie de ovăz. La momentul oportun, se duce și leagă sacul deasupra ușii persoanei căreia îi este destinat cadoul, iar atunci când persoana vine acasă, sacul îi cade deodată în cap, spre bucuria conspiratorilor care stau pe aproape. Găsirea cadoului este urmată de îmbrățișări și de urări de bine.

ISLANDEZII

Aceștia au propria lor poveste despre originea Pomului de Crăciun. Demult, doi oameni nevinovați au fost osândiți la moarte și li se tăiaseră capetele. Din sângele lor a răsărit un pom, pe ale cărui ramuri, în noaptea fiecărui solstițiu de iarnă, se aprindeau mii de lumini.

ITALIENII

La serbările Crăciunului, Il Bambino (iconița Pruncului Sfânt, cioplită într-un trunchi de arbore din grădina Măslinilor) este scos la vedere, veșmântul său fiind împodobit cu o mulțime de pietre scumpe. Vreme de opt zile, copiii sărbătoresc în felul lor Nașterea Lui Iisus, în fața unei mulțimi care se închină Pruncului Sfânt. De fapt, în Italia, sărbătorile Crăciunului încep în ultima duminică din post. În acest timp, pe străzi, ziua și noaptea, se aud cântece de Crăciun, interpretate la chitară, mandolină, flaut și cimpoi.

AUSTRIECII

De Crăciun, câte un băiat îmbrăcat în veșminte lungi și albe, ce are pe cap o mitră și în mână un toiag, îl întrușchipează pe Sfântul Nicolae. El este însoțit de doi îngeri îmbrăcați tot în alb, precum și de o grămadă de draci negri și încornorați. În seara de Ajun, Sfântul Nicolae începe colinda, cei doi îngeri intrând prin case, iar dracii așteptând afară. Copiii gazdelor sînt chemați de Sfântul Nicolae pentru a fi verificați în privința cunoștințelor religioase. Dacă reușesc la acest „examen”, Sfântul le dăruiește nuci și mere, iar dacă nu răspund bine sînt dați pe mâna dracilor de afară, care-i sperie.

CRĂCIUNUL ÎN TRADIȚIA ROMÂNEASCĂ

Peste tot unde există suflare românească cu simțământ creștin, Crăciunul este una din cele mai importante sărbători religioase, este sărbătoarea Nașterii Domnului, prilej de bucurie, pace și liniște spirituală. Este o zi în care dăruim și primim multă iubire și căldură sufletească. Acest lucru se remarcă în entuziasmul cu care se fac pregătirile pentru Crăciun.

Credință și legende

Pentru lingviști, cuvântul "Crăciun" este un cuvânt ciudat. Unii susțin că ar proveni din limba latină, și anume din "creatio", care înseamnă creațiune, naștere. Rămâne însă o pură ipoteză. Alții susțin că e vorba de un cuvânt mult mai vechi, tracic, dinainte de romanizarea Daciei. În folclor se spune că Fecioara Maria, când trebuia să nască pe fiul lui Dumnezeu, umbla, însoțită de dreptul Iosif, din casă în casă, rugându-i pe oameni să-i ofere adăpost. Ajungând la casa unui anume Crăciun, este dusă de soția acestuia în grajd, unde dă naștere lui Iisus. De asemenea, se spune că în noaptea sfântă a nașterii lui Hristos s-au deschis cerurile și Duhul Sfânt a coborât deasupra Fiului lui Dumnezeu, luminând grajdul în care domnea întunericul. Deci Crăciunul este o sărbătoare sfântă care aduce lumină în sufletele oamenilor.

Colindele de Crăciun

Colindele, precum și obiceiurile colindelor sunt prezente și la alte popoare, și s-ar putea ca ele să dateze din timpul romanizării. De pildă, colinda românească "Scoală, gazdă, din pătuț" există și la valoni, unde aceasta e cea mai răspândită, sub numele de "Dji vén cweri m'cougnou d'Noyé". Sărbătoarea Crăciunului este anunțată prin obiceiul copiilor de a merge cu colindul, pentru a vesti Nașterea Mântuitorului. De asemenea, o veche tradiție este "mersul cu icoana", un fel de colindat care se face de către preoții comunității locale cu icoana Nașterii Domnului, binecuvântându-se casele și creștinii. Colindele de iarnă sunt texte rituale cântate, închinare Crăciunului și Anului Nou. Originea lor se pierde în vechimile istoriei poporului român. Evocând momentul când, la nașterea lui Iisus, s-a ivit pe cer steaua care i-a călăuzit pe cei trei regi magi la locul nașterii, copiii - câte trei, ca cei trei magi - merg din casă în casă cântând colindul "Steaua sus răsare...", purtând cu ei o stea. Ajunul Crăciunului începe cu colindul "Bună dimineața la Moș Ajun!", casele frumos împodobite își primesc colindătorii. Aceștia sunt răsplățiți de gazde cu fructe, covrigi, dulciuri și chiar bani. Unele cântece de colindat au fost realizate de compozitori de muzică cultă, cum ar fi: "Iată vin colindătorii" de Tiberiu Brediceanu, "O, ce veste minunată" de D.G. Kiriac, "Domnuleț și Domn în cer" de Gheorghe Cucu. Scriitorul Ion Creangă descrie în "Amintiri din copilărie" aventurile mersului cu colindele.

Obiceiurile culinare

Timp de 40 de zile înainte de sărbători creștinii respectă Postul Crăciunului, care se încheie în seara de Crăciun după litie. Tăierea porcului în ziua de Ignat (la 20 decembrie) este un moment important ce anticipă Crăciunul. Pregătirea mâncărilor capătă dimensiunile unui ritual străvechi: cărnații, chișca, toba, răciturile, sarmalele, caltaboșul și nelipsitul cozonac vor trona pe masa de Crăciun, fiind la loc de cinste alături de vinul roșu prețuit de toată lumea.

Crăciunul - Primiți colindători?

Odată cu terminarea muncilor agricole de bază, aducerea acasă din munte a animalelor și intrarea în

iarnă, în valea în care m-am născut și am copilărit începeau pregătirile pentru întâmpinarea Crăciunului, a marii sărbători a Nașterii Mântuitorului. Mai întâi era postul, care se ținea cu sfințenie, primenire a trupului și sufletului, stare de reflecție și sporire a rugăciunii. De acum momentele vesele din șezători se împușinau, ba chiar dispăreau, lor luându-le locul discuțiile serioase despre muncă și familie, dar și colindatul. Căci în serile lungi de iarnă, o parte a obștii se adună într-o casă primitoare în șezătoare, de obicei în jurul unei vetre de foc, unde pe o plită se prăjesc sămburi de bostan sau fierbe o oală cu boabe de porumb din care vor ciuguli mai apoi cei prezenți. Aici, în șezătoare, după ce se povestesc întâmplări și se discută diferite aspecte din viața obștii, cineva spune: „Acum hai să colindăm”. Era totdeauna acolo cineva care avea voce bună, știa bine colindele și care trebuia să înceapă, de obicei o femeie ce purta harul cântecului sau un moș din casă, care ziceau una sau două colinde, după care colinda întreaga obște prezentă. Colindatul, evocarea nașterii Pruncului Prealuminat, crea o atmosferă magică cuceritoare, de însuflețire și evlavie, uneori colinda căpătând valențe de rugăciune. Mi-aduc aminte primii fiori ai copilului ce eram pe când începusem să deslușesc sensurile lucrurilor mai ales în cazul unor colinde care evocau nu doar nașterea, ci și pătimirile lui Iisus pe când din coasta lui „sfânt sânge și ap-au curs”. Dacă această atmosferă sacră se petrecea într-o șezătoare a torsului, unde munca se prelungea până spre zori, în fiecare familie se colinda, cei mici fiind inițiați în cântecul sacru de către cei mari. Pregătirile în vederea colindatului din Ajunul Crăciunului se făceau în funcție de vârstă.

Copiii mici, care mergeau cu steaua, se asociau câte 2-3, maxim 4, după rudenie și vecinătăți sau prietenii; era apoi grupul copiilor mai mari din pragul adolescenței, care formau echipa melo-dramatică a Irozilor sau Crailor, și-apoi era ceata mare, a feciorilor încă necăsătoriți. Aceștia din urmă învățau colindele, le repetau într-o casă anumită în care se afla o autoritate în materie de colindat și ritual, un om mai vârstnic care asigura păstrarea riguroasă, nealterată a colindei și colindatului, dar și a obiceiului. O atenție deosebită se acorda colindatului pe grupuri în cazul colindelor mai grele, când un grup trebuia să preia și să ducă mai departe colinda și asta nu oricum, ci cu acele inflexiuni și modulații melodice menite să transmită fiorul momentului. Erau adevărate performanțe ale interpretării specifice pe care se puneau mare accent în satul nostru și, cred, pretutindeni la români în vederea îndeplinirii ritualului sacru. Cu o săptămână sau două înaintea Crăciunului, băieții cei mici, ajutați de părinți, își împodobeau steaua cu hârtie colorată strălucitoare, cu steluțe argintii pentru a evoca în rostirea ei Steaua de la Răsărit. Copiii mai mari exersează piesa lor și-și pregătesc coifurile de crai și săbiile pentru confruntarea cu Irod, pentru că, în rest, costumele lor e cel tradițional, cu brâu și panglici tricolore încrucișate peste piept; feciorii mari, după îndelungi repetiții, își arvunesc ceteraș și-și aleg ursul, care să joace și să facă giumbușlucuri pentru înveselirea gospodarilor, desigur o reminiscență a mitului, a arhaicului, dar își angajează și un rob care să ducă desagii cu colaci și alte daruri ce le primeau din casele colindate. În tot acest timp, al colindelor, în casă se desfășurau, mai ales de către femei, tot felul de activități, o muncă asiduă, ele trebuind nu doar să primească și să împodobească casa, ci lucrau zi și noapte la confecționarea hainelor de sărbători ce se puteau face în casă: cămăși, pulovere, ciorapi groși de lână, cioareci, covoare, restul de haine groase, pieptare, sumane și cojoace, încălțările de iarnă fiind făcute de meșteșugari specializați sau se cumpărau făcute gata din târguri pe banii obținuți din vânzarea unor animale. Bărbații aveau grijă de vite, făceau aprovizionarea cu lemne, reparau sălașe, curățau preajma. Pregătirile de Crăciun culminau desigur cu tăiatul porcului și prepararea acestuia în fiecare familie și cu facerea colacilor împlețiți de diferite

mărimi, care se dau colindătorilor în funcție de vârstă. De obicei în preajma Crăciunului în munte se instala o iarnă geroasă cu multă zăpadă, mai rar se întâmpla să fie mai puțin frig și să plouă. Acum bărbații în putere decojeau rude groase de răchită pe care seara le stropeau cu apă, iar dimineața le găseau înghețate. De pe aceste rude strujeau acum cu cuțitoaia lungi fâșii încârlionțate ce în final constituiau un buchet ce putea sugera părul unei ființe magice sau coada unui cal fabulos, ori suflul lui Gerilă. Aceste buchete-panglici, numite colinde, se puneau în grinzile caselor sau pe la blidare, expresie a purității sacre, putând sugera prin fâșiile-spirală și condiția unor destine dar și a desăvârșirii și plenitudinii. Astfel, în seara Ajunului totul era pregătit, iar copiii cei mici porneau cu colindatul de cum apunea soarele. Fiecare familie, până și cea mai modestă, trebuia colindată. Diferențierile sociale însă nu treceau neobservate. Copilul care intra să colinde pentru prima dată într-o casă rămânea toată viața cu acea primă impresie a familiei vizitate, păstrată în minte până la bătrânețe, ca și imaginea colacului primit și a gospodinei, a celorlalți membri ai familiei. Apoi, pentru copii, umblatul prin întunericul nopții, constituia o adevărată încercare, mai ales că trebuiau să treacă locuri cu prăpăstii în care puteau sălășlui necuratul. Copiii dispuneau totuși de câteva modalități de a-și învinge frica: aveau steaua cu cruce și-apoi rosteau unele cuvinte magice: Un Duru behehe! și scuturarea din clopoței, la care răspundeau grupuri de copii de pe alte versante și dealuri, aveau darul să alunge duhurile rele și să-i ajute să-și depășească frica.

Dar atmosfera magică a colindatului se desăvârșea prin prezența colindătorilor mari, care făcuseră pregătiri asidue pentru evocarea momentului Nașterii Mântuitorului. La noi, acești colindători soseau târziu, mult după miezul nopții, iar grija mea cea mai mare, copil fiind, era să nu adorm sau, dacă adormeam, să fiu trezit să văd și să ascult colindătorii, care, în sfârșit, soseau. Ei își făceau simțită prezența nu prin hăulituri, cum făceau cu alte prilejuri tinerii, ci prin colinda de la fereastră Sara Mare: „Asta-i sara, sara mare, / Doamne Domnului nostru, / Că-i sara născutului, / Doamne Domnului nostru, / Că s-a născut un Domn tânăr, / Domn tânăr ca Dumnezeu...”. Se aprindea lampa în casă, toți ieșeam din așternuturi, ne îmbrăcam să primim colindătorii după cuviință. Apoi colindătorii, după ce-și vor fi terminat colinda de început, care anunța nașterea „Domnului tânăr”, erau primiți în casă. Ceata, frumos îmbrăcată, în haine groase de sărbătoare, cu căciuli de piele de miel pe cap, cu cununi de suseu, părea venită de pe alte tărâmuri de unde aducea vestea cea minunată. Feciorii colindători se așezau pe cele 3-4 grupuri pe scaunele și lavițele din jurul mesei și colindau alte colinde: Ce te-ai, domn bun, veselitu, Ceai Doamnă, Sfântă Mărie și altele. Ritualul colindatului avea un vârf maxim, când, adunați în jurul mesei pe care se afla colacul și băutura, simboluri ale rodului de peste an, feciorii colindau Prorocitele. Colinda, eminentă religioasă, nu ca altele cu inserții din ritualul păgân al rodului, e un fel de credo prin care se exprimă condiția creștină a casei și colectivității: „Acum cele prorocite / Se văd toate împlinite, / Căci astăzi ni s-a născut / Domnul Cel fără de-nceput, / Astăzi s-a născut Mesia, / Precum zice Isaia, / Din Fecioară Precurată, / De Domn bun și lăudată”... În casa, devenită sanctuar, împodobită cu icoane, blide, câncee și cu ștergere brodate, colinda creează, prin cuvinte și melodie, prin interpretarea ceremonioasă o atmosferă magică tulburătoare, evocarea transformându-l pe „atunci” în „astăzi” și „acum”, membrii familiei devenind martorii unei noi nașteri virtuale.

După urările din final ale colindătorilor, gazda le mulțumește și-i invită să ia loc la masă, să cinstească din bucate și băutură din rodul anului, timp în care femeia gospodină oferă colindătorilor colacii, preluați de către căraș. În vreme ce se închină și se ciocnesc paharele cu țuică fiartă, se fac alte urări de bine și an bun. Țuica rămasă în sticlă se ia de colindători pentru petrecerea de a doua zi. Totodată ceterașii își acordează instrumentele și începe curând jocul femeilor din casă, și el cu rol magic, inițiat, mai ales unde sunt fete de măritat în casă. Întâmplarea minunată a Nașterii Mântuitorului e evocată mai apoi, în ziua de Crăciun, în slujba religioasă de la biserică. Sătenii vin acum cu mic cu mare la Liturghie, mai curățți și mai încrezători în viață, convinși că se află sub protecția Divinității invocate în colinde și imnelereligioase. După slujbă urmează Prânzul Crăciunului. În sobă duduie focul, iar familia se împărtășește din bucatele special pregătite pentru această zi, de obicei friptura de purcel, însoțită de păhăruțul de jinars făcut în casă și de felia de colac făcut din făină albă cu ouă și mirodenii. Astfel, ziua capătă plenitudine, datorată iubirii și bunătății lui Dumnezeu, a harului Fiului Său Iisus Hristos. Spre seară, grupul de colindători se adună într-o casă ospitalieră pentru a petrece. Vine uneori aici aproape tot satul pentru a fi martor la manifestarea până dincolo de margini a trăirii și bucuriei...

NELINIȘTIT ESTE SUFLETUL NOSTRU PÂNĂ NU SE ÎNTOARCE IARĂȘI LA TINE, DOAMNE

LECTII DE CATEHIZARE

Lecția 41

“PUTEREA SFINȚITOARE”

SFĂNTA TAINĂ A NUNȚII

(continuare din nr. 12, 2008)

Administrarea Sf. Taine a Cununii

Locul administrării Cununii este Biserica. Este necesar să atenționăm asupra timpului administrării acestei Taine.

Cununia nu se administrează în decursul celor patru posturi precum și în săptămâna brânzei (înainte de Postul Mare), în Săptămâna luminată, în perioada de la Nașterea Domnului până la Bobotează. Potrivit unui obicei blagocestiv, Cununia nu se administrează sâmbăta nici în ajunul sărbătorilor Dumnezeiești sau a sărbătorilor mari, pentru a nu petrece zilele de ajun în veselie și răsfăț;

În Biserica Ortodoxă Rusă Cununia, nu se administrează pe lângă cele enumerate mai sus, și în ajunul zilelor de post în decursul a tot anul (marți și joi), precum și în ajunul Tăierii Capului Sf. Ioan Botezătorul (29 august) și Înălțării Sf. Crucii Domnului (14 septembrie).

În Biserica Ortodoxă Română nu se fac cununii în următoarele zile din timpul anului bisericesc:

- în cele patru posturi de peste an, adică Postul Paștelui, Postul Crăciunului (14 noiembrie - 24 decembrie s. v.), Postul Sfintei Marii (1-14 august) și Postul Sfinților Apostoli, variabil de la an la an, adică de la Duminica tuturor Sfinților până în ziua sărbătorii;

- în toate zilele de miercuri și vineri din timpul anului Bisericesc, fiind zile de post;

- în zilele de 14 septembrie (Ziua Crucii sau a Înălțării Sfintei Crucii) și 29 august (Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul), prăznuite întotdeauna cu post, indiferent în ce zi a săptămânii cad;

- în săptămâna brânzei adică cu șapte zile înainte de Postul Mare, numită și săptămâna alba, fiind socotită perioadă de pregătire pentru post;

- în săptămâna luminată, adică între Paști și Duminica Tomii, în Duminica Rusaliilor, în ajunul și în ziua tuturor sărbătorilor împărătești și în perioada cuprinsă între Crăciun și Bobotează (25 decembrie - 6 ianuarie).

Cununia trebuie să se officieze după Liturghie, după Împărtășirea mirelui și miresei.

Potrivit tradiției existente în Biserica din România și Basarabia, la administrarea Cununii este necesară prezența nașilor de cununie.

Efectele juridice ale Cununii

Ca și celelalte Taine, Cununia are efecte atât spirituale, harice, cât și juridice. Unul dintre efectele de natură spirituală este acela de transformare a legăturii dintre cei doi soți în una asemănătoare celei dintre Hristos și Biserica, așa cum ne arată Sf. Apostol Pavel în Epistola către Efeseni (5,22-32).

Dar cele mai multe efecte ale Cununii au un caracter juridic.

Căsătoria administrată corect din punctul de vedere al legilor statului și al celor bisericești se consideră validă.

Nevaliditatea căsătoriei poate apărea în următoarele cazuri:

- a) nerespectarea vârstei majoratului matrimonial;
- b) lipsa consimțământului liber;
- c) prezența impedimentelor dirimantis, care fac nulă Taina din momentul săvârșirii: dacă una dintre persoane se află în stare de căsătorie validă, persoanele ce se căsătoresc sunt rude de sânge pe linie dreaptă ascendentă sau descendentă, între frați și surori sau dacă una dintre persoane nu este aptă de răspundere;
- d) căsătoria fictivă.

O problemă aparte care decurge din efectele juridice ale Căsătoriei este cea a încetării căsătoriei și cea a divorțului.

Încetarea Căsătoriei

În mod normal căsătoria validă poate înceta prin decesul unuia sau ambilor soți. În legătură cu încetarea căsătoriei prin moarte firească, e necesar să menționăm că legile din perioada romană prevedeau că o căsătorie poate înceta și prin așa-numita moarte civilă sau moarte

legală, ce se produce ca efect al declarării cuiva mort printr-o hotărâre judecătorească, după care urmează o procedură specială, numită procedura declarării morții civile. Prin efectul declarării cuiva mort pe această cale, legătura de căsătorie pe care a avut-o respectivul la acea dată, încetează automat chiar din momentul pronunțării acestei.

Desfacerea căsătoriei valide poate fi făcută prin divorț. Biserica în principiu este împotriva divorțului, deoarece în viața individuală și în cea socială, și în cea religioasă a credincioșilor intervine un act negativ, care provoacă multă suferință, cu grave ecouri pentru întreaga viață a omului, ce se reflectă sub toate aspectele.

Atunci însă când menținerea unei casatorii este imposibilă, Biserica este nevoită să admită desfacerea ei spre a evita un rău și mai mare decât acela la care s-a ajuns prin cauzele care impun aceasta despărțire.

Unele Biserici nu recunosc nici un motiv pentru divorț (cea Romano-catolică), altele recunosc adulterul ca motiv pentru divorț (Biserica Ortodoxă) acesta fiind asimilat în efectele sale cu moartea morală. Dar cu timpul s-a ajuns la părerea că pot exista și alte acte care provoacă moartea morală a unuia dintre soți precum și unele care provoacă moartea religioasă, sau moartea civilă a unuia dintre soți. Cu alte cuvinte, s-a admis pronunțarea divorțului bisericesc pentru mai multe categorii de motive asimilate cu moartea, adică socotite că ele produc efecte asemănătoare cu moartea fizică, care au fost împărțite în patru categorii:

1) motive care provoacă moartea religioasă: apostasie, erezie și ținerea la botez a propriului copil;

2) motive care provoacă moartea morală: alienație incurabilă, crima, avortul, atentatul la viața soțului, osânda gravă din partea duhovnicului, părăsirea domiciliului, refuzul conviețuirii conjugale;

3) motive care provoacă moartea fizică: neputința îndeplinirii îndatoririlor conjugale sau impotența, boală gravă incurabilă și molipsitoare (lepra) s.a.

4) motive care provoacă moartea civilă, socială: declararea unui soț dispărut, călugărirea, alegerea de episcop s.a.

În legătură cu problema divorțului apare întrebarea dacă au dreptul să se Cunune a doua oară doi soți ce doresc să-și unească destinele după ce au avut de acum un divorț bisericesc? Unii consideră că nu, căci chipurile ei s-au întors la viața întreruptă pe un anumit timp. Aceasta ar fi adevărat dacă am admite că căsătoria nu poate fi desfăcută. Dar odată ce am admis posibilitatea desfacerii căsătoriei prin divorțul bisericesc, deci desfacerea Tainei Căsătoriei, trebuie să recunoaștem și posibilitatea repetării Cununii a două persoane care au suportat divorțul bisericesc. Altfel n-am putea legifera permisiunea de a se contracta a doua și a treia căsătorie. Căci dacă divorțul bisericesc nu are efectul desfacerii Tainei Cununii atunci de ce e posibilă binecuvântarea căsătoriei a doua și a treia? Aceasta ar mai însemna că Biserica binecuvântează bigamia sau concubinajul.

Dr. Nicolae Fuștei

40 de zile de la trecerea la cele veșnice a Patriarhului Alexei al II-lea al Moscovei

Pe, 13 ianuarie a.c., în toate bisericile aparținând Patriarhiei Moscovei din cuprinsul Rusiei și din străinătate a fost săvârșită slujba parastasului la împlinirea celor 40 de zile de la mutarea la Domnul a Preafericitului Părinte Alexei al II-lea, Patriarhul Moscovei.

În catedrala cu hramul „Botezul Domnului” din Elohov, unde a fost înmormântat fostul patriarh, a fost săvârșită Sfânta Liturghie urmată de slujba parastasului, avându-l ca protos pe Înaltpreasfințitul Părinte Chiril, Locțiitor al Tronului Patriarhal al Bisericii Ortodoxe Ruse și Mitropolit de Smolensk și Kaliningrad.

Menționăm faptul că la slujba parastasului au

participat inclusiv președintele Rusiei, dl. Dimitri Medvedev, ca și dl. Vladimir Putin, primul-ministru al Rusiei, care au fost întâmpinați la intrarea în catedrală de către Înaltpreasfințitul Părinte Chiril. Vizibil emoționați de personalitatea fostului patriarh al Moscovei, cei doi demnitari au depus câte un buchet de flori albe pe mormântul acestuia, prilej cu care au avut câteva momente de reculegere.

Pe data de 27-28 ianuarie, odată cu convocarea întregii ierarhii a Bisericii Ortodoxe a Rusiei, Patriarhia Moscovei va alege succesorul patriarhului Alexei al II-lea.

mospat.ru

52 de ani de la alegerea lui Iustin Moiescu ca Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei

La, 10 ianuarie 2009, se împlinesc 52 de ani de la alegerea lui Iustin Moiescu ca Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei.

Născut la 5 martie 1910, în localitatea Căndești - județul Argeș, Iustin Moiescu a fost și Arhiepiscop al Sibiului și mitropolit al Ardealului.

Iustin Moiescu a desfășurat de-a lungul anilor o bogată activitate editorială. Ca profesor de teologie a scris mai multe lucrări de specialitate de studiu Nouului Testament. De asemenea, ca ierarh a publicat numeroase articole, pastorale, cuvântări, toate de interes pastoral și misionar. Mitropolitul Iustin Moiescu a construit în plin comunism Centrul eparhial din Iași și peste 70 de biserici și capele. A restaurat, integral sau parțial, peste 20 de mănăstiri și schituri: printre acestea Putna, Sucevița, Moldovița, Sihăstria, Secu și Văratec.

Mitropolitul Iustin Moiescu a fost ales Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române în anul 1977. A trecut la cele veșnice la data de 31 iulie 1986, la București.

www.basilica.ro

Mesajul Patriarhilor și conducătorilor Bisericii Ierusalimului

Dragi surori și frați,

Acum, când ne pregătim de sărbătoarea Nașterii Domnului, pare a fi chiar mai mult întuneric, conflict și disperare în lumea din jurul nostru. Asta înseamnă că noi, ca și creștini, trebuie să ne gândim cu mult mai multă grijă și profunzime asupra Lui Iisus - pruncul născut în ieslea Betleemului.

Majoritatea oamenilor se tem de întuneric, fie prin faptul că le lipsește lumina din jurul lor, fie prin frica de necunoscut în viețile lor personale sau în lumea întreaga. În ciuda acestor probleme, trebuie să ne gândim și să-L vestim pe Iisus.

Și lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o.” (Ioan 1:5)

Evangelia Sfântului Ioan ne reamintește nouă de nașterea Lui Iisus:

“În lume era și lumea prin El s-a făcut, dar lumea nu L-a cunoscut. Întru ale Sale a venit, dar ai Săi nu L-au primit.” (Ioan 1:10-11)

Deci, dacă urmăm să avem un altfel de Crăciun, atunci trebuie să vestim lumii din jurul nostru că Iisus este o lumină în întuneric care niciodată nu piere, o lumină care face să dispară teroarea întunericului și a nopții, o lumină pe care noi ar trebui să o urmăm cu privirea mai ales atunci când vedem că norii par să ne înconjoare.

Doar dacă acest prunc din staul este elementul central al sărbătorilor noastre de Crăciun, vom putea afirma și mărturisi că Iisus este lumina care strălucește și emană în permanență din viața noastră personală și din societate.

De fiecare dată trebuie să ne întrebăm, pe noi înșine “Ce ar face Iisus, ce ar spune Iisus?”. Deci, vom reuși ca mesajele faptelor și învățăturilor Lui să fie transpuse în viața comunității noastre de zi cu zi? Îndeosebi în această Țară Sfântă.

În mod similar, trebuie să fim convinși că liderii politici nu vor putea aduce pacea în lume decât atunci când noi vom căuta să nu fie uitate cuvintele și faptele Lui Iisus. și ceea ce trebuie să înțelegem de fapt, afirmă Evangelia Sfântului Ioan, este că toți cei ce-l primesc pe Iisus, vor primi puterea să devină fii ai lui Dumnezeu.

Aceasta înseamnă că trebuie să fim alături de toți cei care suferă în jurul nostru: oameni înfomețați, fără adăpost, șomeri și atunci Iisus ne spune că dacă-i ajutăm pe alții, am făcut aceasta pentru El și aceștia la rândul lor înțeleg că Lui îi pasă de ei.

Pentru a face acest lucru trebuie deci ca noi să fim mereu în lucru. Avem nevoie de lumina lui Hristos să strălucească pe acest pământ pentru a ne permite să luăm măsuri mai realiste pentru soluționarea problemelor dintre două state, astfel încât să se restrângă greutățile restricțiilor din teritoriile ocupate.

(Deci, ne rugăm pentru Președintele ales al SUA și pentru alți lideri ai lumii să vadă necesitatea urgentării păcii în Orientul Mijlociu și nu numai în acest ținut).

Avem nevoie de asemenea, să vedem situația celor care suferă în Gaza, în lumina lui Hristos și să întreprindem un efort determinant pentru rezolvarea urgentă a situației.

Mai mult decât atât, nu trebuie să uităm niciodată datoria noastră de a-i păstra pe copiii și tinerii noștri în lumina lui Hristos, asigurându-i că prin Iisus toți avem speranță într-o lume mai bună.

Apoi, îi salutăm pe frații și pe surorile noastre din întreaga lume, câteva mii care au vizitat acest Sfânt Pământ, de curând. Este important să reamintim faptul că atunci când mergi pe urma pașilor Lui Iisus, și te oprești văzând tragedia fraților creștini, trebuie să le răspunzi așa cum crezi că ar dori El.

Suntem conștienți de toți cei care suferă în lume, dar credem că singura cale de urmat, pentru toți, este să vedem oamenii și situațiile existente, în “Lumina lui Hristos”.

Vă transmitem rugăciunile și urările noastre de bine pentru toți cei care sărbătoresc Nașterea Domnului, iar binecuvântarea lui Dumnezeu să vină peste casele și familiile voastre.

Mergi în lumină și lumina îți va lumina calea,

Mergi în adevăr și adevărul te va face liber,

Mergi pe calea păcii și vei avea parte, prin Hristos,

De pacea care depășește înțelegerea.

(Prayers of the Way: by John Johansen-berg).

Ierusalim, decembrie 2008

Patriarhii și liderii Bisericii din Ierusalim:

H.B. Teofil III Patriarhul Bisericii Ortodoxe grecești

H.B. Patriarhul Fouad Twal Biserica Romano-Catolică

H.B. Torkom Manooghian Patriarhul Bisericii Ortodoxe Armene

Fr. Pierbattista Pizzaballa, ofm Custos din Țara Sfântă

Arhiepiscopul Anba Abraham, Biserica ortodoxa coptă

Arhiepiscopul Swerios Malki Murad, Biserica Ortodoxă Siria

Arhiepiscopul Abouna Mathias Biserica Ortodoxă etiopiană

Arhiepiscopul Paul Sayyah, Biserica Maronită

Arhiepiscopul Youssef Jules Zreyi Biserica greco-Melkită

Rt. Revd. Suhel Dawani, Biserica anglicană

Rt. Revd. Mounib Younan, Biserica evanghelică

Rt. Revd. Pierre Malki Biserica Catolica Siria

Fr. Rafael Minassian, Biserica Catolica Armeană

Stimați cititori, puteți vizita varianta electronică a publicației noastre pe adresa:

www.geocities.com/cortodox sau www.curierulortodox.info

ne puteți transmite mesajele și prin poșta electronică la următoarea adresă:

fustei_nicolae@yahoo.com

Apartheid Humanism

They call it “separation of church and state.” But a more accurate name for what is happening in this country is “apartheid humanism.” (Ei îl numesc acest lucru “separarea bisericii de stat.” Dar denumirea mai exactă a ceea ce se întâmplă în această țară este “apartheid umanist.”) Joseph Farah

“Titlurile ne asaltează zilnic: “Silent Night” nu mai pot fi cântate în școli; Departamentul Apărării trebuie să înceteze a sponsoriza echipele de Tineri Cercetași; un mic crucifix trebuie înlăturat de pe emblema statului Los Angeles; scene reprezentând Nașterea Domnului amplasate pe o pajiște a unei Curți de Justiție sunt neconstituționale; intelectualii americani se îngrijorează, se întrebă ce fărădelege juridică va mai urma: Scoaterea mențiunii “In God We Trust” de pe bancnotele Statelor Unite? Concedierea tuturor Preoților Militari? Înlăturarea tuturor referințelor la Dumnezeu în documentele fondatoare ale Americii?” Așa începea un articol de primă pagină din publicația Whistle Blower din Statele Unite, în decembrie 2004. Explicațiile continuă. “Uniunea Americană pentru Libertățile Civile” (A.C.L.U.) este angrenată într-o campanie pe termen lung, neîncetată și puternic ancorată, de a înlătura fiecare vestigi de exprimare creștină din cadrul guvernului american, școlilor și proprietății publice.

Mai 2006: o persoana ce se declară atee, sprijinită de A.C.L.U., cere înlăturarea unui crucifix din cadrul Memorialului Veteranilor, de pe muntele Soledad, San Diego, invocând faptul că acesta, montat încă din 1954, încalcă așa-numita “separare stat – biserică”. În doar 23 de zile, grupul “Cetățeni ai San Diego pentru Memorialul național al veteranilor de război din Muntele Soledad” a strâns 105.000 semnături prin care au cerut păstrarea Crucii pe Monumentul național. Grupul de cetățeni este reprezentat de către Centrul Juridic Thomas More, al cărui director regional declară: “Memorialul prezintă sacrificiile veteranilor noștri și a familiilor acestora și recunoștința pe care, ca o comunitate și nație, o avem pentru dâșii. Ei au luptat din greu pentru libertatea noastră, noi vom lupta de asemenea din greu pentru a o menține”. De asemenea, reprezentanții ai grupului declară: “Suntem îngrijorați în mod special de faptul că se poate constitui un precedent periculos ce ar viza existența tuturor Memorialelor de Veterani din America, inclusiv cele 9000 de cruce ce marchează locul de odihnă al eroilor noștri.” Crucifixul a rămas la locul său și astăzi mulțumită reacției prompte a comunității locale.

O nouă întâlnire a Întâistătorilor ortodocși la Rhodos

Patriarhia Ecumenică a făcut publică dorința de a organiza o nouă întâlnire interortodoxă la Rhodos, în lunile ce urmează. În încercările de a transforma Rhodos-ul într-un „centru al Ortodoxiei” s-au făcut deja demersuri din luna octombrie a anului trecut, când Patriarhul Ecumenic, Bartolomeu I, adresându-se participanților la Simpozionul internațional dedicat Sfântului Apostol Pavel, și-a anunțat intenția de a mai organiza astfel de întruniri. Surse ale Patriarhiei au menționat că din noiembrie 2008 a început deja planificarea viitorului „Sinod Ecumenic”, ce se dorește reunit la Rhodos, fără a indica însă o dată certă.

Sinodul va fi precedat de o serie de întruniri panortodoxe preliminare,

organizate în acest loc, a căror sarcină va fi stabilirea detaliilor și a tematicii. Astfel nu întâmplător ședințele pregătitoare Conferinței Bisericilor Europene (CEE) s-au ținut la Rhodos, la fel ca și reuniunea din iunie 2008, premergătoare Simpozionului deja amintit, insula elenă fiind un loc internațional consacrat slujirii pastorale. Faptul desemnării Rhodos-ului ca loc al următoarei întâlniri, fie ea cu caracter interreligios fie interortodox, a fost un factor care a accelerat procesul de desfășurare al lucrărilor și indică intenția tot mai clară, dar și posibilitățile tot mai mari de realizare a mult așteptatului Sinod Panortodox.

Sursa: orthodoxie.com

Protest Pro-Viață în ziua inaugurării lui Obama

În ziua inaugurării președintelui Barack Obama, 20 ianuarie, Coaliția Creștină Pro-Viață, va afișa pe traseul pe care va sosi noul președinte 25 de afișe care prezintă dezvoltarea omului din momentul fecundării până la naștere, comunică site-ul catholic Milites Christi Imperatoris.

Organizația, ai cărui scop este promovarea conștiinței religioase în spațiul public, consideră că în această zi societatea americană trebuie să audă glasul celor 50 de milioane de victime a avorturilor, ucise timp de 35 de ani de la legalizarea avorturilor în SUA.

Aceasta acțiune este prilejuită nu doar inaugurării lui Obama, dar și aniversării celor 35 de ani de la legalizarea avorturilor în SUA. Organizatorii consideră că vor convinge oamenii de necesitatea responsabilității pentru viitorul societății americane, că responsabilitatea socială începe din primele minute din pântecul mamei. „Credem că președintele Obama va garanta egalitatea tuturor americanilor și va acționa în interesul dreptății punând capăt războiului împotriva copiilor prin intermediul avorturilor”, a declarat liderul acestei organizații, pastorul Patrick Mahoney.

Este cunoscut faptul că Barack Obama pledează pentru finanțarea avorturilor din contul bugetului de stat, adică din contul contribuabililor americani.

Novopres.info

Stimați cititori! Nu uitați să vă abonați la “Curierul Ortodox” pe anul 2009

MATERIALELE PUBLICATE REFLECTĂ DOAR OPINIA AUTORILOR ȘI GRADUL LOR DE DOCUMENTARE

Stimați cititori, dacă ați citit ziarul și nu doriți să-l păstrați, transmiteți-l la alți cititori, dar vă rugăm să nu-l folosiți pentru necesități auxiliare

curierul ortodox

Publicație

în limba română

Indice de abonare: 22034

Adresa redacției:

“Curierul Ortodox”. Bd. Traian, 3/1

MD-2060 Moldova (Rep)

Tel. 77-25-33; 77-24-44

<http://www.geocities.com/cortodox>

REDACȚIA

Dr. Nicolae FUȘTEI - redactor șef,

Prot. Vasile CIOBANU - secretar responsabil,

Preot Dumitru TOLICO - redactor tehnic

Tipografia “Prag”

str. Spicului 94,

Chișinău

Tirajul: 1000

Comanda: 22